

ครูบัญชี (5)

ฉบับที่แล้ว ได้กล่าวถึงผลที่มาจาก การรวมกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั่วประเทศ จัดตั้งเป็น สถาบันการอาชีวศึกษา 19 สถาบัน ในกำกับของ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (สอศ) โดยต้องมีการพัฒนาต่างๆ เช่น พัฒนาหลักสูตรระดับต่อจาก ปวส, พัฒนาบุคลากรทั้งสายสอน และสายสนับสนุน เพื่อให้สอดคล้องกับผลการประเมินความพร้อม และความเจริญก้าวหน้าต่อไป

สถาบันการอาชีวศึกษา ต้องจัดทำโครงการวิพากษ์หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ต่อเนื่อง) ภายใต้โครงการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (VQ) และมาตรฐานการอาชีวศึกษา

กลุ่มมาตรฐานอาชีวศึกษารัฐกิจและบริการ สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ได้จัดให้มี กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตร ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี/สายปฏิบัติการ (สาขาวิชาการบัญชี) ขึ้น ในวันพุธที่ 19 และวันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2552 และต่อไปคงจะมีข่าวเกี่ยวกับผลจากการนี้ให้ทราบต่อไป

ฉบับนี้ จะขอกล่าวถึงพัฒนาการอีกด้านหนึ่งประกอบ เพื่อให้เพื่อนครูในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี ซึ่งจะต้องใช้ในปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป

ผู้เขียนขอสรุป กรอบการพัฒนา ที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยย่อ ดังนี้

* รองประธานกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี
อาจารย์พิเศษ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กรอบใหญ่ คือ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ณ วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ซึ่ง **ต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ใน แนวทางการปฏิบัติ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552** ด้วย

(กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใช้ตัวย่อว่า **มคอ.** มีภาษาอังกฤษว่า Thai Qualification

Framework — TQF แต่มีผู้รู้มรรยาธมณัชนั้แปลงความหมายของตัวย่อไปได้หลายทางแล้ว)

จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว วิชาที่บัญชีจึงต้องมี “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี” เพื่อใช้ในปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป โดยจะต้องออกเป็น “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ” ลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และ “เอกสารแนบท้าย” ประกาศกระทรวงฯ จึงต่อไป

แบบ	ชื่อ	เนื้อหา	ผู้หน้าที่จัดทำ
มคอ. 1	มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี	(รายละเอียดประกอบ)	คณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน
มคอ. 2	รายละเอียดของหลักสูตร	(รายละเอียดประกอบ)	คณะ/ภาควิชา/สาขาวิชา
มคอ. 3	รายละเอียดของรายวิชา	(รายละเอียดประกอบ)	ผู้สอนรายวิชา แต่ละวิชา
มคอ. 4	รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (เช่น สหกิจศึกษา)	(รายละเอียดคล้าย มคอ. 3)	ผู้สอนรายวิชา แต่ละวิชา
มคอ. 5	รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา	(รายละเอียดตาม มคอ. 3)	ผู้สอนรายวิชา แต่ละวิชา
มคอ. 6	รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (เช่น สหกิจศึกษา)	(รายละเอียดตาม มคอ. 4)	ผู้สอนรายวิชา แต่ละวิชา
มคอ. 7	รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรการบัญชี	(สรุปแต่ละปีการศึกษา)	คณะ/ภาควิชา/สาขาวิชา

มคอ. 1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี เป็นมาตรฐานกลางที่สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติตาม ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน และได้มีการจัดทำประชาพิจารณ์กับประชุมเชิงปฏิบัติการมาแล้วหลายครั้ง ครั้งล่าสุดได้จัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 8 ธันวาคมนี้เอง และคณะกรรมการจะประชุมครั้งหน้า (ซึ่ง ป็นครั้งสุดท้าย) ในวันอังคารที่ 29 ธันวาคม นี้ ก่อนนำส่งให้ทันการประชุมของคณะกรรมการอุดมศึกษา ที่กำหนดไว้เป็นวันอังคารที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2553 เพื่ออนุมัติต่อไป

รายละเอียดหลักๆ ใน มคอ. 1 ประกอบด้วย

- ชื่อ สาขาวิชา; ชื่อ ปริญญา และสาขาวิชา; ลักษณะของสาขา/สาขาวิชา
- คุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์
- มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน (โปรดสังเกตว่า “คุณธรรม จริยธรรม” มาก่อน “ความรู้” และ “ทักษะ”)

- องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
- โครงสร้างหลักสูตร; เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา
- กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้; การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้
- คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียนรู้
- คณาจารย์ และบุคลากร สนับสนุนการเรียนการสอน; ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ; แนวทางการพัฒนาอาจารย์
- การประกันคุณภาพหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน
- การนำมาตรฐานคุณวุฒิ ... สู่การปฏิบัติ; การเผยแพร่หลักสูตร

เมื่อ **มคอ. 1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี** ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจะจัดทำ **มคอ. 2 รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชาการบัญชี** ตามกรอบของ **มคอ. 1** ต่อไป โดยมีรายละเอียดหลักๆ ดังนี้ (สถานศึกษาหลายแห่งได้เริ่มดำเนินการไปแล้ว ในระดับความสำเร็จต่างๆ กัน)

- ชื่อ สถาบันอุดมศึกษา; ชื่อ วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- รหัส และชื่อ หลักสูตร; ชื่อ ปริญญา และสาขาวิชา; วิชาเอก; จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร; รูปแบบของหลักสูตร; สถานภาพของหลักสูตร; ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตร; อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา; อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 ท่าน; สถานที่จัดการเรียนการสอน; ฯลฯ

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

- ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร; แผนพัฒนาปรับปรุง

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

- ระบบการจัดการศึกษา; การดำเนินการหลักสูตร; หลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน; องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย การสอน และการประเมินผล

- การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา; การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (ทั้ง 5 ด้านโดยละเอียด); Curriculum Mapping (ทั้ง 5 ด้านโดยละเอียด)

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

- กฎ ระเบียบ หรือ เกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน; กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา; เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

- การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่; การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

- การบริหารหลักสูตร; การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน; การบริหารคณาจารย์; การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน; ตัวบ่งชี้ KPI, ฯลฯ

หมวดที่ 8 การประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

- การประเมินปณิธาน ผลของการสอน; การประเมินหลักสูตรภาพรวม; การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตรฯ

ในขณะที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจัดทำ **มคอ. 2 รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชาการบัญชี** นั้น ผู้สอนรายวิชาแต่ละวิชา ในสถาบันการศึกษานั้นๆ ควรจะจัดทำ **มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา** ที่ตนรับผิดชอบ ตามกรอบของ **มคอ. 3** พร้อมกันไป โดยมีรายละเอียด หลักๆ ดังนี้ (ผู้สอนรายวิชา “หลาย” วิชา คงต้องมีผู้ช่วยทำงานนี้)

- ชื่อ สถาบันอุดมศึกษา; ชื่อ วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- รหัส และชื่อ รายวิชา; จำนวนหน่วยกิต; หลักสูตรและประเภทของรายวิชา; อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน; ภาคการศึกษา และชั้นปีที่เรียน; รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน/เรียนพร้อมกัน; สถานที่เรียน; วันที่จัดทำ

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมาย และ วัตถุประสงค์

- จุดมุ่งหมายของรายวิชา; วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุง รายวิชา

หมวดที่ 3 ลักษณะ และการดำเนินการ

- คำอธิบายรายวิชา; จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา; จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา (ทั้ง 5 ด้าน โดยละเอียด)

- 1) คุณธรรม จริยธรรม; 2) ความรู้; 3) ทักษะทางปัญญา; 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ; 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

หมวดที่ 5 แผนการสอน และการประเมินผล

- แผนการสอน (รายละเอียดตลอด 15 สัปดาห์); แผนการประเมินผลการเรียนรู้

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

- เอกสารและตำราหลัก; เอกสารและข้อมูลสำคัญ; เอกสารและข้อมูลแนะนำ

หมวดที่ 7 การประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

- กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา; กลยุทธ์การประเมินการสอน; การปรับปรุงการสอน; การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา; การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากนี้ เพื่อนครูคงจะเห็นได้ชัดว่า การเริ่มสิ่งใหม่ๆ เหล่านี้ ต้องใช้เวลาในระยะแรกเริ่มอย่างมาก จึงควรจัดการกับชีวิตตนเองไว้แต่เนิ่นๆ ดิฉันวางแผนการทำงานอย่างดี เช่น การสอนตามปกติ (ซึ่งถูกกระทบด้วยกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างๆ เช่น ฟ้าผ่าประเพณี การฝึกงานของลูกศิษย์ เป็นต้น) การออกข้อสอบ การคุมสอบ การตรวจข้อสอบ และการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ เป็นต้น เพื่อจะได้มีเวลาเพิ่มเติมที่จะจัดทำ “มคอ. - แม่คุณเอ๊ย” เหล่านี้

ผู้เขียนยังมีข้อสังเกตด้วยว่า ในรายวิชาที่เชิญอาจารย์พิเศษจากผู้ประกอบวิชาชีพ หรือผู้ประกอบการมา หากจะให้ท่านเหล่านั้นต้องจัดทำ มคอ. 3 ด้วยตัวท่านเอง อาจจะไม่สะดวก จึงอาจต้องเตรียม “ผู้ช่วย” จากคณาจารย์ในคณะ ไว้ให้ท่าน โดยเฉพาะเมื่อเกิดกรณีที่ต้องจัดทำ มคอ. 5 การรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ด้วย

ส่วน มคอ. 4 รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม นั้น คล้ายกับ มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา โดยเขียนล้อกันมา แต่ได้แปลงให้เข้ากับ ประสบการณ์ภาคสนาม ซึ่งก็มุ่งพัฒนาผลการเรียนรู้ 5 ด้าน เช่นเดียวกัน และใช้ มคอ. 6 รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม เช่นเดียวกับที่ มคอ. 5 ใช้รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ของ มคอ. 3 (คือ มคอ. 3 กับ มคอ. 5 และ มคอ. 4 กับ มคอ. 6)

สุดท้าย คือ มคอ. 7 รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร การบัญชี ซึ่งจัดทำสรุปสำหรับแต่ละปีการศึกษา โดยคณาจารย์ทั้ง 5 ท่านผู้รับผิดชอบหลักสูตร และลงนามเห็นชอบ (ร่วมรับผิดชอบหรือไม่?) ในเอกสารโดยประธานหลักสูตร หัวหน้าภาควิชา/สาขาวิชา และคณบดีตามลำดับ

หวังว่าทุกท่านคงมีความสุขกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เหล่านี้ และเพื่อนครูที่สังกัด สอศ. คงได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตต่อไป โดยที่ผู้บริหารในระดับกระทรวงเข้าใจผลกระทบที่มีต่อนักศึกษาในสังกัด สอศ. ว่าจะเป็นอย่างไรหากไม่ได้ใช้แนวทางเดียวกันในการพัฒนาหลักสูตร

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2553 ขออัญวยพรให้ “ครูบุญชี” ทุกท่าน มีสุขภาพกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัย พยาธิ มีสุขภาพใจที่มั่นคงในการพัฒนาวิชาชีพบุญชี และวิชาชีพครู ขอให้เดินทางปลอดภัย ปราศจากอุปสรรคใดๆ มาแผ้วพาน

และขอฝากข้อคิดสำหรับสามปีข้างหน้าว่าเป็นสามปีแห่งมหามงคลสำหรับชาวไทยโดยแท้ ดังนี้

พ.ศ. 2553: 28 เมษายน, ฉลอง 60 ปี แห่งพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส

5 พฤษภาคม, ฉลอง 60 ปี แห่งพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

พ.ศ. 2554: 5 ธันวาคม, ฉลอง 84 ปี, 7 รอบ พระชนมายุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พ.ศ. 2555: 28 กรกฎาคม, ฉลอง 60 ปี พระชนมายุสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

12 สิงหาคม, ฉลอง 80 ปี พระชนมายุสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ดังนั้น ขอให้เพื่อนครูทุกท่าน “. . . ไม่ทอดยอคอยสร้างสิ่งที่ควร ไม่เร่ร่อนพัวพันวังคึดกังขา ไม่ยอมแพ้ น้อยใจในโชคชะตา . . .” แล้วสร้างสิ่งที่ดีไว้ในวิชาชีพให้ลูกศิษย์ เพื่อถวายแด่ราชพลีในสามปีแห่งมหามงคลนี้ สวัสดิ์

JAP